

Prof. dr hab. Bożydar Kaczmarek
 Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu
 ul. E. Orzeszkowej 1
 60-778 Poznań

Lublin, 30.10.2025

Opinia o osiągnięciach doktor Ludmiły Zając-Lamparskiej w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie psychologia

Osiągnięcia naukowe

Dorobek naukowy doktor Ludmiły Zając-Lamparskiej jest znaczący i obejmuje zarówno publikacje polskie, jak i zagraniczne, co ilustruje poniższe zestawienie.

Publikacje po doktoracie

Rodzaj publikacji	Liczba publikacji z listy MNiSW	Liczba publikacji z IF	Wartość IF	Liczba punktów MNiSW
Ogółem	51	15	35,852	1710,658
Artykuły w czasopismach zagranicznych	12	10	30,696	902,240
Artykuły w czasopismach polskich	31	5	5,156	731,418
Rozdziały w polskich monografiach pod redakcją	7	0	0	74,00
Redakcja monografii	1	0	0	3,00

Publikacje przed doktoratem

Rodzaj publikacji	Liczba publikacji z listy MNiSW	Liczba publikacji z IF	Wartość IF	Liczba punktów MNiSW
Ogółem	6	0	0	31
Artykuły w czasopismach polskich	2	0	0	10
Rozdziały w polskich monografiach pod redakcją	3	0	0	9

Rozdziały w zagranicznych monografiach pod redakcją	1	0	0	12
---	---	---	---	----

Widać tu wyraźny wzrost aktywności naukowej odzwierciedlający się nie tylko w liczbie publikacji (6 do 51), lecz także w ich zasięgu. Bowiem wśród prac opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora 12 to artykuły w czasopismach o wysokim Impact Factorze. Jako podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego dr Zając-Lamparska przedstawiła cykl artykułów na temat plastyczności neuropoznawczej osób starszych. Przy czym warto podkreślić, że prezentowane w nich badania obejmują istotne dla psychologii zagadnienia teoretyczne a zwłaszcza nowatorski model STAC-R (The Scaffolding Theory of Aging and Condition). Za cenne uznać też należy i przeprowadzenie eksperymentalnej weryfikacji tego modelu w zakresie wzbudzania kompensacyjnej aktywności mózgu. Duże znaczenie ma też wykorzystanie w tym celu ilościowej elektroencefalografii (qEEG), która umożliwia uzyskanie precyzyjnych wyników przy stosunkowo niskich kosztach. Co więcej, qEEG ukazuje pracę mózgu w milisekundach w czasie rzeczywistym w przeciwieństwie do fMRI i PET.

Ten cykl badań stanowi zwartą całość i można go uznać za podstawę do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, tym bardziej że uzyskane wyniki opublikowano w czasopismach o międzynarodowym zasięgu. Ponadto habilitantka jest pierwszą autorką wszystkich tych artykułów. Wymienić tu wypada cztery z nich, które mają Impact Factor od 1,6 do 5,3:

1. Zając-Lamparska, L., Zabielska-Mendyk, E., Zapala, D., & Augustynowicz, P. (2025). Cognitive training and retest learning effects on theta and alpha power in older and young adults: A perspective on the CRUNCH hypothesis and the STAC-R model. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 25(2). 100568. <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2025.100568> (MNiSW: 100 p.; IF: 5,300)
2. Zając-Lamparska L., Zabielska-Mendyk E., Zapala D., Augustynowicz P. (2024a). Compensatory brain activity pattern is not present in older adults during the n-back task performance – Findings based on EEG frequency analysis. *Frontiers in Psychology*, 15: 1371035. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1371035> (MNiSW: 70 p.; IF: 2,600)
3. Zając-Lamparska, L., Zabielska-Mendyk, E., Zapala, D., & Augustynowicz, P. (2024b). Differences in the Lateralization of Theta and Alpha Power During n-Back Task Performance Between Older and Young Adults in the Context of the Hemispheric Asymmetry Reduction in Older Adults (HAROLD) Model. *Symmetry*, 16(12), 1623. <https://doi.org/10.3390/sym16121623> (MNiSW: 70 p.; IF: 2,200)
4. Zając-Lamparska L. (2024). Limited training and transfer effects in older and young adults who participated in 12 sessions of process-based working memory training. A three-armed pretest-posttest design study. *BMC Research Notes*, 17(1), 181. <https://doi.org/10.1186/s13104-024-06844-2> (MNiSW: 70 p.; IF: 1,600)

Warto podkreślić, że badania dr Zająć-Lamparskiej przyczyniają się nie tylko do poznania mózgowych mechanizmów plastyczności mózgu osób starszych, lecz mają też znaczący aspekt praktyczny. Przede wszystkim uwzględniają one konieczność postawienia odpowiedniej diagnozy przed zastosowaniem neurofeedbacku. Zdarza się bowiem, że ten rodzaj treningu stosuje się bez zdiagnozowania aktywności poszczególnych obszarów mózgu i dlatego nie uzyskuje się pożądaných rezultatów. Można wręcz zaszkodzić, jeżeli aktywuje się obszar już nadmiernie aktywny. Dlatego za wartościowe uznać należy także sześć prac habilitantki z tego zakresu napisanych w języku polskim. Dotyczy to zwłaszcza rozdziału „Możliwości i metody funkcjonowania poznawczego osób starszych. W: M Muszalik, K. Kędziora-Komatońska (red.), *Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku*. Warszawa: PZWL. Habilitantka zaproponowała tu uporządkowanie terminologii (różne publikacje odmiennie tłumaczą angielskie terminy) oraz przedstawiła różne podejścia do treningu funkcji poznawczych. Jest to zaniedbany obszar spowodowany m.in. wysokim punktowaniem prac w języku angielskim i niską oceną punktową czasopism polskojęzycznych.

Także inne prace dr Ludmiły Zająć-Lamparskiej koncentrują się wokół problematyki starości z uwzględnieniem możliwości praktycznego wykorzystania uzyskanej wiedzy. Znalazło to odzwierciedlenie w zaprojektowanym przez nią oprogramowaniu ćwiczeń symulacyjnych wspomagających funkcje poznawcze osób starzejących się. Zaprojektowała też opaskę neurologiczną umożliwiającą wspieranie funkcjonowania poznawczego w procesie starzenia się oraz uchwyt zaciskowy tabletu z funkcją GSR.

Aktywność naukowa habilitantki przejawia się także w uczestnictwie w sześciu projektach naukowych finansowanych przez NCN oraz NCBR. W dwóch z nich była kierownikiem a w jednym głównym wykonawcą. Uzyskane granty mieszczą się w obszarze jej głównych zainteresowań. Dotyczy to też wygłaszanych przez nią wykładów plenarnych na konferencjach w Bydgoszczy, Toruniu, Pile, Poznaniu i Wrocławiu. Na uwagę zasługują dwa wykłady na zaproszenie wygłoszone na KULu oraz w Technical University of Dortmund. Odbyla też staże naukowe w 3 ośrodkach o znaczącej pozycji: w Katedrze Psychologii Eksperymentalnej Instytutu Psychologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, the Geneva University Hospitals (HUG) na Wydziale Zdrowia Psychicznego i Psychiatrii, na Wydziale Psychiatrii Uniwersytetu Genewskiego oraz wizytę studyjną w the Leibniz Research Centre for Working Environment and Human Factors at the Technical University of Dortmund.

O wysokiej pozycji dr Zająć- Lamparskiej w środowisku naukowym świadczy m. in. jej członkostwo w towarzystwach naukowych. Jest bowiem prezesem Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka oraz członkinią Zarządu the European Cognitive Aging Society (EUCAS), a także członkinią Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego (APA), Polskiego Towarzystwa Neuropsychologicznego i Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego (PTG).

Ponadto jest redaktorem naczelnym czasopisma *Polskie Forum Psychologiczne* i członkinią rad redakcyjnych czasopism o międzynarodowym zasięgu; *Advances in Cognitive Psychology*; *Acta Neuropsychologica*; *MDPI Symmetry* oraz współredaktorem *International*

Journal of Clinical and Health Psychology i *Frontiers in Psychology* w sekcji *Psychology of Aging*.

Osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne

Doktor Zając-Lamparska wykazuje się też dużymi umiejętnościami organizacyjnymi zarówno w zakresie działalności naukowej, jak i dydaktycznej. Była bowiem przewodniczącą komitetu naukowego 33 Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej *Wyzwania adaptacyjne i wsparcie rozwoju w cyklu życia* w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie oraz 32 Konferencji Psychologii Rozwojowej *Wspieranie Rozwoju – Postęp i Przemiana* na Uniwersytecie Łódzkim. Ponadto była przewodniczącą 7 i członkinią 5 komitetów organizacyjnych, w tym *the 8th International Conference on Aging & Cognition* w University of Pavia we Włoszech. Obecnie jest kierownikiem Katedry Psychologii Ogólnej i Rozwoju Człowieka oraz kierownikiem Pracowni Badań nad Starzeniem się Poznawczym na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Bierze też aktywny udział w pracach 9 komisji wydziałowych.

Habilitantka potrafi też kierować pracą naukową innych osób. Pod jej kierunkiem ukończono 48 prac magisterskich a obecnie jest promotorką 28. Pełniła również funkcję promotora pomocniczego w dwóch zakończonych już postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia. Została także włączona do Bazy mentorek/mentorów NCN: MINIATURA i uczestniczy w rocznym programie mentoringowym zorganizowanym przez Cognitive Developmental Society (*CDS Mentorship Program*), w którym pełni funkcję mentorki dla doktoranta Rohita Ananthanarayana z University of Illinois Urbana-Champaign, US. Była również opiekunem naukowym w projekcie realizowanym w ramach Diamentowego Grantu MNiSW (0236/DIA/2015/44) przez studenta, Łukasza Warchoła. Projekt ten nosił tytuł *Neurofizjologiczne korelaty efektów treningu elementarnych funkcji poznawczych i ich transferu na inteligencję płynną w okresie wczesnej dorosłości*.

Podsumownie

Zaprezentowane wyżej dane ukazują, że doktor Ludmiła Zając-Lamparska z naddatkiem spełnia kryteria zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dlatego z pełnym przekonaniem popieram wnioski o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego przez Radę Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

B. Kacmarek